

Lietuvos Respublikos Seimo pirmininkei Loretai Graužinienei

2014-11-19/2014-11-19-01

2014 m. balandžio 23 d. konferencijos

„Jungtini Taut Vaiko teisi konvencijos Lietuvoje gyvendinimo aktualijos“

REZOLIUCIJA

2014 m. balandžio 23 d. vykusios konferencijos dalyviai, pagal kompetencij išnagrino Jungtini Taut Vaiko teisi komiteto (toliau – komitetas) 2013 m. spalio 4 d. baigiamasias pastabas dėl Lietuvos treiosios ir ketvirtosios periodini ataskait , iš klaus LR Vyriausybės delegacijos atstov perspektyvinius planus dėl išliekanti Vaiko teisi konvencijos gyvendinimo problem .

Konstatuojame, kad NVO vaikams konfederacija yra vienintel skatin nevyriausybini organizacija, kuri prižiuri JT vaiko teisi konvencijos gyvendinim Lietuvoje bei rašo ir pristato JT Vaiko teisi komitetui komentarus Vyriausybės ataskaitoms, kurie praktiškai sutampa su JT Vaiko teisi komiteto rekomendacijomis. NVO vaikams konfederacijos komentarai jau dešimtmetis ,o Jungtini Taut Vaiko teisi komitetas jau tre i kart rekomenduoja Lietuvai stebėti, kiek l š yra skiriama bendram vaik poreiki tenkinimui, taiau iki šiol šie duomenys nera renkami. Informacija kuri renkama nera sistemin ir nera kaupiama mažesniais aktualiais vaiko gerovei pj viais, pavyzdžiui, kiek l š kasmet yra skiriama vaik , turinti specialij ugdyimo poreiki , švietimui, kompleksini pagalbos priemoni pasi lai ir kt. 2013 m. vasario 20 d. Europos Komisijos rekomendacijoje „Investicijos vaikus. Pad kime išsivaduoti iš nepalankios socialin s pad ties“ pabr žiama, jog vaik skurdo ir socialin s atskirties problema tur t bti laikoma svarbiausiu strategijos

„Europa 2020“ ir pagrįsta duomenimis, stebėjimu sistem ir atvejo vadyba, kuri padėtų švelninti tarpinstitucinio bendradarbiavimo trikdžius ir sustiprint socialinį partneryst vardan vaik gerov s.

Konstatuojame, kad Lietuvos socialin s apsaugos ir socialin s apr pties 2008-2010 met strategijos prioritetiniai nacionalin s socialin s traukties politikos tikslai - vaik skurdo panaikinimas ir paramos šeimai stiprinimas bei paslaug šeimai prieinamumo gerinimas, liko ne gyvendinti. Paslaug vaikams ir šeimoms sistema bendruomen se kuriasi labai l tai. Lietuvoje veikiančys dienos centrai pagal viet skai i gali patenkinti tik ketvirtadal vaik iš socialin s rizikos šeim poreiki . Lietuvos dienos centruose ir savivaldos sektoriuje dirbantiems socialiniams darbuotojams tenkantis vaik skai ius yra beveik dvigubai didesnis nei išsivys iusiose ES šalyse, o tai mažina suteikiam paslaug kokyb . Lietuvoje veikia 37 vaiko ankstyvosios reabilitacijos tarnybos, kurios neapima vis savivaldybi teritorij . Prieinamumo pagal gyvenam j viet , aspektas ypa svarbus, siekiant organizuoti vaiko poreiki vertinim mokymosi aplinkoje. Savalaikis raidos negalios nustatymas daugiausia priklauso nuo motyvuot t v , tod l yra vaik , kurie nesant motyvuot t v lieka sveikatos paslaug sistemos užribyje.

Konstatuojame, kad savivaldyb se neatliekamas vaikams reikaling paslaug poreikio vertinimas, kas takoja atotr kio did jimui tarp paslaug poreikio ir esamos pasi los. Teis s normos, reglamentuojan ios socialini pedagog ir psicholog etat steigim mokyklose, j siejant su minimaliu mokykloje besimokan i mokini skai iumi ir nesant alternatyvaus ir lengvai prieinamo kompleksinio pagalbos modelio, ypa rajon bei kaimo vietovi vaikams, lemia didel atotr k tarp vaik poreiki ir jiems teikiam paslaug .

Konstatuojame, kad psichikos sveikatos centrai, kurie pavald s LR sveikatos apsaugos ministerijai, neužtikrina reikiam paslaug prieinamumo, nes didžiojoje dalyje centr n ra vaik psichiatr ir psicholog . Yra didelis atotr kis tarp vaik poreiki ir teikiam paslaug visose, t. y. socialin je, švietimo, sveikatos, ir teisingumo srityse. Pagrindin s problemos vaik sveikatos srityje yra ankstyvosios reabilitacijos paslaug tr kumas bei psichologin s/psichiatrin s pagalbos tr kumas

Manytume, kad Lietuvoje n ra vieningos Vaiko gerov s politikos ir 2013 metais planuot esmini l ži vaiko gerov s srityje ne vyko.

Rekomenduojame:

I. Lietuvos Respublikos Seimui

1. Sveikindami prasid jusi JT vaiko teisi konvencijos gyvendinimo eigos svarstym b tina paremti ne tik susitikimais su kitomis institucijomis, žinybomis ir tinklin mis nevyriausybin mis organizacijomis, bet ir juridiskai tvirtinti šios sistemos tarpžinybin pob d . Vaiko gerov s politikos subalansavimui rekomenduojame atkurti Vaiko gerov s ir šeimos komisij Lietuvos Respublikos Seime. Š komisija b t atsakinga už šios veiklos koordinavim ir monitoring .
2. Nuo 2014 m. numatyti atskiromis eilut mis nacionaliniame ir savivaldybi biudžetuose vaik gerov s politikai skiriamas l šas.
3. Svarstant ir rengiant statymus ar j pakeitimo projektus aptarti juos su NVO vaikams konfederacijos ekspertais ar kitomis vaik interesus atstovaujan iomis pilietin mis institucijomis. Toki praktik taikyti prieš priimant visus vaiko politik atstovaujan ius interesus, po statyminius aktus ir kitus norminius aktus, susijusius su vaiko gerove bei skirstant nacionalines ir Europos strukt rini fond l šas.

II. Lietuvos Respublikos Vyriausybei:

1. Tarpžinybin Vaiko gerov s taryb , kuri šiuo metu kuruoja LR socialin apsaugos ir darbo ministerija, priskirti LR Vyriausyb s kompetencijai, kad b t atkurta subalansuota vaiko gerov s politika šalyje. LR Vyriausybei pavesti atsakomyb už šios veiklos koordinavim ir monitoring .
2. Pagal JT vaiko teisi komiteto išvadas, valstyb s biudžete numatyti atskir eilut vaik politikai skirtas l šas.
3. Numatyti vaik krepšel neformaliam vaik ugdymui, vaik vasaros poilsui, inicijuoti ir remti k rybiškum , verslum ir inovacijas palaikan ias programas vaikams ir jaunimui.
4. Skirstant biudžeto ir ES Strukt rini fond l šas ekspert /patar j grupes ir traukti vaik gerov atstovaujan ias tinklines ir sk tines pilietines organizacijas.
5. ES strukt rini fond l š ir nacionalini l š pagalba kurti vaiko gerov s, kitus socialin s ekonomikos klasterius, remti nat raliai susiklos iusias partnerystes tarp privataus, viešojo sektoriaus ir NVO.
6. Numatyti realias l šas ir atstatyti Vyriausyb s remiamas programas, susijusias su Vaiko gerove ir pozityvi ja socializacija, Vaik nusikalstamumo prevencija, Vasaros poilsiu, Motinos

ir vaiko sveikata, Savižudybi prevencijos ir psichikos sveikata, vaiko ir jo šeimos (glob j) kriz je prevencijos ir reabilitacijos tvarka, Nepilname i justicijos programa.

7. Atlikti išsami turim ištekli ir teikiam socialini paslaug (socialinio krepšelio), reikaling vaikams ir šeimoms bei glob jams, analiz . Išteklius skirstyti pagal paslaug krepšelio dyd ir optimaliausi kokyb ir kain .

8. Numatyti papildomas konkre ias priemones šeimoms, auginan ioms vaikus skurdui mažinti. Sukurti kompleksin s socioeducacin s pagalbos ir reabilitacijos strukt rras ir sistem smurt patyrusiems vaikams ir j šeimos nariams atvejo vadybos principu, ir tai laikyti prioritetiniu vaik gerov s principu.

9. Pl sti paslaug , pagalbos tinkl šeimoms, auginan ioms ne galius vaikus bei užtikrinti švietimo, socialini ir sveikatos institucij prieinamum , integruot ugdymo institucij (ikimokyklinis , aukštasis ir universitetinis lavinimas) tinkl (dalin , pilnutin integracija), pagalb miesto ir kaimo bendruomen ms (atkreipiant d mes krizines situacijas), tautini mažum ir socialin s rizikos grupi šeim vaikams, kad jie gal t lankyti mokykl , gyt tinkam išsilavinim ir tur t lygias starto galimybes, atsižvelgiant bendruomeni prioritetus .

10. Vietoj panaikint ir privatizuot vaik vasaros poilsio stovykl kurti alternatyv vaik vasaros ir kit atostog poilsiu, kuris garantuot vaiko teis laisvalaik tam panaudojant ES ir nacionalines l šas.

11. Prioritetin mis laikyti viešojo ir privataus sektoriaus partneryste ir socialine klasteryste, kartu su pilietin s visuomen s (NVO) pagr stas programas ir socialines ekonomines iniciatyvas, numatyti l šas socialin s ekonomikos mechanizmams skatinti ir socialin s ekonomikos klasteriui organizuoti.

12. Skatinti televizijos bei radijo transliuotojus rengti specializuotas šviet jiškas laidas,

Konferencijos dalyvi vardu:

NVO vaikams konfederacijos valdybos pirminink dr. Giedr Žilinskien

NVO vaikams konfederacijos direktor Elena Urbonien